

Problematika dopravních značek a dopravního značení při závěrečných zkouškách žadatelů o řídičská oprávnění

Nejprve ve stručnosti současný stav příprav nových řidičů a závěrečné zkoušky žadatelů o řídičská oprávnění dle platných zákonů.

Obsah a rozsah výuky žadatelů o řídičská oprávnění (dále jen ŘO) je stanoven zákonem č. 247/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V účinnost vstoupil 1. 1. 2001. K dnešnímu dni proběhlo 21 novel tohoto zákona a další (22.) vstoupí v platnost 1. 7. 2018. Výuka žadatelů o ŘO probíhá v soukromých autoškolách, případně jako součást odborné výchovy na některých odborných učilištích. V poslední době nastal výrazný trend snižování počtu žadatelů o ŘO, a to z důvodu poklesu porodnosti dětí na přelomu tisíciletí. Pro ilustraci: v roce 2007 bylo odzkoušeno na MěÚ Žďár nad Sázavou celkem 1221 nových žadatelů o ŘO, v roce 2017 jich bylo už pouze rovných 700. Za posledních 10 let ve správním obvodu zaniklo a přestalo vykonávat činnost celkem 5 autoškol a nově vznikla jen jedna autoškola.

Výrazné změny ve způsobu provedení závěrečné zkoušky jsou datovány rokem 2006, kdy se namísto papírových testů začaly používat testy elektronické, teoretická část zkoušky se tedy provádí pomocí výpočetní techniky. Další zásadní změny se vážou k roku 2016, kdy byly závěrečné zkoušky nově koncipovány. První změnou je, že žadatel, který je v testu hodnocen *neprospěl*, nemůže dále ten den pokračovat ve zkoušce, tzn. absolvovat praktickou jízdu. Tuto praktickou jízdu může absolvovat až po provedení opravného testu s hodnocením *prospěl*.

Druhá výrazná změna se týká závěrečné zkoušky u motocyklů (skupiny A), kdy byla nově koncipována praktická zkouška na motocyklu, a to tak, že byla rozdělena na dvě části. První část se absolvuje na cvičné ploše, kdy žadatel prokazuje dovednosti při manévrech v malé rychlosti, až po zvládnutí předepsaných úkonů v rychlosti 50 km/hod. Pokud žadatel úspěšně zvládne tuto část zkoušky, předvádí samostatnou jízdu v běžném provozu. Žadatel jede sám na motocyklu a v osobním vozidle za ním jede zkušební komisař a učitel autoškoly. Žadatel je naváděn pomocí mobilního telefonu nebo jiným radiokomunikačním zařízením. Uvedená změna výrazně zkvalitnila přípravu žadatelů o ŘO skupin A.

Neúspěšnost žadatelů v našem správním obvodu je při první zkoušce 35 %, tj. každý třetí žadatel je napoprvé hodnocen *neprospěl*. Od roku 2010 do konce roku 2017 bylo padesát dva neúspěšných žadatelů, kteří nastoupili k závěrečným zkouškám, ale nezískali příslušné potvrzení, potřebné pro podání žádosti o ŘO.

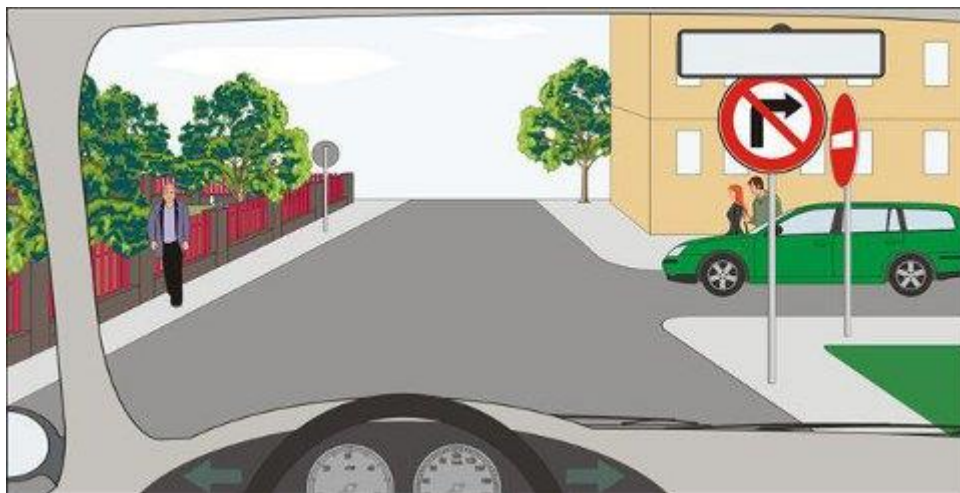
A nyní k otázce závěrečné zkoušky – část dopravní značky. Teoretická část zkoušky má 25 otázek, z toho jsou 3 otázky na znalost dopravních značek, světelných a akustických signálů, speciální označení vozidel a osob, dopravních zařízení, zařízení pro provozní informace včetně náležitého chování žadatele, jež odpovídá významu příslušných značek a zařízení. Tak praví zákon. Ale aktuální testové otázky toto zcela nenaplnují. Věstník ministerstva dopravy obsahuje v oddílu znalosti dopravních značek celkem 156 otázek. V rámci úprav, které proběhly na přelomu roku 2015/2016, v souvislosti s platností nové vyhlášky č. 294/2015 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích, bylo přizpůsobeno změnám celkem 118 otázek, beze změny zůstalo 38 otázek.

Bohužel v testech se objevují pouze jen některé skupiny značek, a to značky výstražné, značky upravující přednost a značky zákazové. Ostatní skupiny značek uvedeny téměř nejsou. Na vodorovné dopravní značení není v testech ani jedna otázka. Světelné signály jsou téměř také zcela opomenuty. To vede k tomu, že žadatelé se učí jen to, co je obsaženo v testech, a ostatní dopravní značky prakticky neznají (tento neuspokojivý stav do značné míry vypovídá i o kvalitě a úrovni výuky v autoškolách).

V testech jsou nejčastěji uvedeny dvě dopravní značky, celkem 5krát je to značka A1a - Zatáčka vpravo (první vyobrazená značka v Příloze č. 1, vyhlášky č. 294/2015) a dopravní značka A3 Křižovatka (také 5krát z celkového počtu 156 otázek)

Nejčastěji špatně zodpovězené otázky.

Otázka 10110045:
Na této křižovatce

- 1) je přednost v jízdě upravena svislými dopravními značkami.
- 2) **není přednost v jízdě upravena svislými dopravními značkami.**
- 3) má přednost v jízdě vozidlo z výhledu.

Za správné zodpovězení této otázky v testech se získají 4 body. Průměrná doba zodpovězení této otázky v testech je 0:26 min a úspěšnost 68.67%

Otázka 06060161:
Tato značka:

- 1) **Zakazuje řidiči pokračovat v jízdě bez zastavení vozidla v prostoru u značky.**
- 2) Zakazuje řidiči pokračovat v jízdě bez zastavení vozidla v prostoru státní hranice a současně označuje státní hranici.
- 3) Upozorňuje řidiče na stanici technické kontroly a měření emisí.

Za správné zodpovězení této otázky v testech se získá **1 bod**. Průměrná doba zodpovězení této otázky v testech je 0:27 min a **úspěšnost 43.74%**

Otázka 06060165: Na takto označené pozemní komunikace je zakázán vjezd:

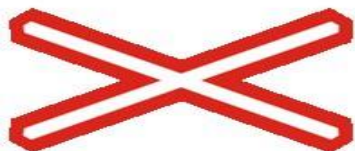

- 1) **Nákladním automobilům, tahačům přívěsu nebo návěsu a speciálním automobilům; značka neplatí pro obytné automobily.**
- 2) Nákladním automobilům s nejvyšší dovolenou hmotností nepřevyšující 3.500 kg; značka neplatí pro obytné automobily.
- 3) Nákladním automobilům s nejvyšší dovolenou hmotností převyšující 3.500 kg; značka neplatí pro obytné automobily.

Za správné zodpovězení této otázky v testech se získá **1 bod**. Průměrná doba zodpovězení této otázky v testech je 0:34 min a **úspěšnost 43.75%**

Otázka 06060254

Tato dopravní značka:

- 1) **Upozorňuje na jednokolejný železniční přejezd. Je-li řidič povinen před železničním přejezdem zastavit vozidlo, zastaví před touto značkou.**
- 2) Upozorňuje na jednokolejný železniční přejezd. Je-li řidič povinen před železničním přejezdem zastavit vozidlo, zastaví na místě, odkud má na železniční trať náležitý rozhled.

3) Upozorňuje na vícekolejný železniční přejezd, kde je potřeba dbát zvýšené opatrnosti pro případ současného průjezdu vlaků z obou směrů.

Za správné zodpovězení **1 bod**. Průměrná doba zodpovězení 0,30 min. **Úspěšnost 34,2%**

V oficiálních testech je jedna otázka, kdy je z logiky věci pro počínání řidiče jasné, co má dělat, ale na doprovodné fotografii k této testové otázce, zachycující reálnou situaci křižovatky tvaru T, je instalovaná dopravní značka C3a - Prikázaný směr jízdy **zde** vpravo, která řidiči prikazuje jízdu ve směru vpravo bezprostředně **PŘED** touto dopravní značkou. Na této křižovatce je tedy jednoznačně použita nesprávná dopravní značka, jejíž umístění neumožňuje naplnit požadavek odbočení před touto značkou. V tomto konkrétním případě měla být instalována značka C2b – Prikázaný směr jízdy vpravo.

[1 b.] Na křižovatce označené touto dopravní značkou:

- a) Musíte odbočit vpravo.
- b) Nesmíte odbočit vpravo.
- c) Můžete odbočit vpravo, jen pokud hodláte zastavit na volném místě na parkovišti.

Zkušební komisař má v podobných případech velmi nesnadné rozhodování. Je povinen respektovat aktuální dopravní značení na pozemních komunikacích, i když ví, že toto značení je chybné nebo nesmyslné, přesto musí po žadateli při praktické jízdě striktně vyžadovat dodržování tohoto značení.

Z judikatury:

Nejvyšší správní soud (podle rozsudku ze dne 31.3.2010, č .j. 8 As 68/2009-83, www.nsoud.cz):

Ze zákona o silničním provozu, prováděcích předpisů ani z jiných právních předpisů nelze dovodit, že by účastník provozu na pozemních komunikacích sám mohl činit soudy o zákonnosti dopravní značky a na základě svého hodnocení se rozhodnout, zda se zákazem vyjádřeným danou značkou bude či nebude řídit.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu zcela jasně vyplývá, že účastník provozu na pozemních komunikacích nemůže hodnotit, je-li dopravní značka umístěna oprávněně nebo ne. Je povinen se touto dopravní značkou řídit.

Stejně tak to platí pro zkušebního komisaře, jako pro jakéhokoliv jiného účastníka provozu na pozemních komunikacích. Komisař musí hodnotit žadatele podle toho, zda se řídí aktuálním dopravním značením. Bohužel ne všechny dopravní značky jsou umístěny podle předpisů a se schválením příslušných orgánů. Přenosné značky umísťují například zemědělci při vyjíždění z rozbahněného pole nebo různé stavební, údržbářské a opravárenské firmy.

Uvedu příklad, který se stal několik let zpátky, kdy komisař proti zdravému rozumu musel hodnotit žadatele **neprospěl** z důvodu nedodržení max. rychlosti 30 km/hod.

Silnice Žďár nad Sázavou - Jámy, značka B 20a (30 km/hod) umístěná hned za železničním přejezdem ve směru na Jámy. Na celé trase, od této značky až do obce Jámy, tj. cca 4 km, nebyla tato značka žádnou příslušnou značkou zrušena. Na uvedené trase není ani žádná křižovatka, která by příslušné omezení rychlosti rušila. Opačným směrem od obce Jámy do Žďáru obdobná značka však umístěna nebyla. Na celé trase nebylo zjevné, z jakého důvodu je tam tato značka umístěna. Žadatel při závěrečné jízdě na této silnici vydržel dodržovat rychlost asi polovinu trasy, potom rychlost zvýšil. Výsledek? Hodnocení komisaře **neprospěl**. Taková rozhodnutí jsou vůči žadateli bohužel velmi příkrá, ale komisař nemůže rozhodnout jinak. Další problém je v tom, že žadatel může za této situace nabýt dojmu, že ho komisař hodnotí zbytečně přísně a nesmyslně, aniž by si uvědomil, že pravým důvodem je nesprávné nebo nezákonné dopravní značení. Obdobná situace se stala též před několika lety na silnici Ostrov nad Oslavou - Bohdalec. Stejná situace, stejný výsledek.

Velice často, v relativně krátkých intervalech, nastávají nejasnosti v dopravním značení na silnici I/37 ze Žďáru nad Sázavou ve směru na obec Vatín. Pracovalo se zde nejen na opravě uvedené silnice, ale zároveň probíhala i rekonstrukce blízké železniční trati. Sešlo se zde současně několik stavebních firem a ty zde různě umísťovaly vlastní dopravní značky. Příklad: směr od obce Vatín ke Žďáru nad Sázavou, značka B20a (rychlost 50) byla postavena asi 2 m před značkou Konec obce. Pokud žadatel za označením Konec obce zvýšil rychlost nad 50 km/hod, tak z hlediska posuzování žadatele komisařem (konec obce ruší značku B 20a) musel být hodnocen **prospěl**.

Podobná situace ve stejném směru o několik desítek metrů dále. Byla tam umístěna značka B20a (50 km/hod), ale asi o 300 m dále za touto značkou je umístěna další značka B20a (70 km/hod) s dodatkovou tabulkou (E6-za mokra). Rozhodnutí komisaře tak, aby ctil vyhlášku a zákon, je opět velmi těžké. Pokud žadatel za touto značkou za suché vozovky zvýšil rychlost na 70 km/hod, musí následovat hodnocení **neprospěl**. Bude-li však vozovka mokrá a žadatel zvýší rychlost na 70 km/hod, bude hodnocen **prospěl**. V tomto úseku se navíc instalovala značka P1 - křižovatka s vedlejší pozemní komunikací. Není jasné, z jakého důvodu, jelikož je umístěna při vyústění nepevně polní cesty. Tato dopravní značka však v tomto místě rušila nejvyšší povolenou rychlost. Po dvou měsících byla odstraněna.

Vodorovné dopravní značky (zvláště středová čára podélná -V1a) dělají žadatelům problémy, a to hlavně v kategorii skupin C a D. Tato značka neznamena zákaz předjíždění, znamená pouze to, že vozidlo ani náklad nesmí tuto čáru přesahovat. Nejčastěji jsou žadatelé hodnoceni **neprospěl** v situaci, kdy před nimi jede cyklista. Úsek, kde jsou žadatelé často hodnoceni **neprospěl** za přejetí čáry V1a, je silnice II/353 v úseku Budeč - Nové Veselí. I zde musí zkušební komisař při přejetí čáry z důvodu předjíždění cyklisty rozhodnout v neprospěch žadatele, ačkoliv i on sám cítí, že to je hodnocení velmi tvrdé. Nicméně zákon musí být respektován za všech okolností.

Existuje jedno ustanovení zákona, kde jsou zkušební komisaři odkázáni pouze na vlastní výklad. Na první pohled banální věc. Zákaz, omezení nebo příkaz je ukončen nejbližší křižovatkou. Definice křižovatky je dle §2 zákona č. 361/2000 Sb., jasná. Ale kde je konec zákazu? Stará úprava stanovená

vyhláškou č. 30/2001 Sb., jasně stanovila, že zákaz končí na vzdálenější hranici nejbližší křižovatky. Současná právní úprava dle vyhlášky č. 294/2015 Sb., toto vymezení již neobsahuje (viz *odst. 3) Zákaz, omezení nebo příkaz je ukončen nejbližší křižovatkou nebo příslušnou dopravní značkou*). Toto zavdává příčinu mnoha nedorozumění. Varianty řešení: a) příkaz nebo zákaz končí na bližší hranici křižovatky a zákaz nebo příkaz se již na prostor křižovatky nevztahuje, nebo za b) z hlediska průběhu zákazu, omezení nebo příkazu se myslí celá křižovatka (to může být někdy úsek dlouhý 10 a více metrů) až do vzdálenější hranice křižovatky, jak stanovila zrušená vyhláška č. 30/2001 Sb. Zde ponechávám prostor k vytvoření si vlastního názoru.